

DYREKTYWA 2002/39/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

z dnia 10 czerwca 2002 r.

zmieniająca dyrektywę 97/67/WE w zakresie dalszego otwarcia usług pocztowych Wspólnoty na konkurencję

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 47 ust. 2, art. 55 i art. 95,

uwzględniając wniosek Komisji¹,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego²,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów³,

stanowiąc zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 251 Traktatu⁴,

a także mając na uwadze, co następuje:

- 1) W swojej rezolucji z dnia 7 lutego 1994 r. w sprawie rozwoju usług pocztowych⁵ Wspólnoty, Rada uznała jako jeden z głównych celów pocztowej polityki Wspólnoty pogodzenie wdrażania stopniowej, kontrolowanej liberalizacji rynku pocztowego z trwałą gwarancją świadczenia powszechnej usługi pocztowej.
- 2) Dyrektywa 97/67/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 1997 r. w sprawie wspólnych zasad rozwoju rynku wewnętrznego usług pocztowych Wspólnoty i poprawienia jakości usług⁶ ustanowiła ramy regulujące sektor pocztowy na poziomie Wspólnoty, w tym środki gwarantujące powszechną usługę pocztową, jak i wyznaczenie maksymalnych granic dla usług pocztowych, które Państwa Członkowskie mogą zastrzec dla operatora/operatorów świadczącego/świadczących usługi powszechne z zamiarem utrzymania powszechnej usługi pocztowej oraz harmonogram działań dotyczących podejmowania decyzji o dalszym otwarciu rynku na konkurencję w celu stworzenia jednolitego rynku usług pocztowych.
- 3) Artykuł 16 Traktatu podkreśla miejsce zajmowane przez usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym we wspólnych wartościach Unii, oraz ich rolę w promowaniu

¹ Dz.U. C 337 E z 28.11.2000, str. 220 i

Dz.U. C 180 E z 26.06.2001, str. 291.

² Dz.U. C 116 z 20.04.2001, str. 99.

³ Dz.U. C 144 z 16.05.2001, str. 20.

⁴ Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 14 grudnia 2000 r. (Dz.U. C 232 z 17.08.2001, str. 287), wspólne stanowisko Rady z dnia 6 grudnia 2001 r. (Dz.U. C 110 E z 7.05.2002, str. 37) i decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 marca 2002 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym). Decyzja Rady z dnia 7 maja 2002 r.

⁵ Dz.U. C 48 z 16.02.1994, str. 3.

⁶ Dz.U. L 15 z 21.01.1998, str. 14.

społecznej i terytorialnej spójności. Rolą państwa jest zadbać o to, by takie usługi działały w oparciu o zasady i warunki, które pozwolą im spełniać swoje funkcje.

- 4) Rezolucje Parlamentu Europejskiego z dnia 14 stycznia 1999 r.⁷ i 18 lutego 2000 r.⁸ o europejskich usługach pocztowych podkreślają społeczną i gospodarczą wagę usług pocztowych i potrzebę utrzymania wysokiej jakości powszechnej usługi pocztowej.
- 5) Środki w tej dziedzinie należy tworzyć w taki sposób, by społeczne zadania Wspólnoty zgodnie z art. 2 Traktatu, polegające na utrzymaniu wysokiego poziomu zatrudnienia i zabezpieczenia socjalnego, zostały również osiągnięte.
- 6) Wiejska sieć pocztowa między innymi w górach i regionach wyspiarskich odgrywa podstawową rolę w procesie integrowania działalności gospodarczej z gospodarką narodową/globalną i zachowywania spójności pod względem społecznym i pod względem zatrudnienia w wiejskich, górskich i wyspiarskich regionach. Ponadto, wiejskie urzędy pocztowe w górskich i wyspiarskich regionach mogą zapewnić podstawową sieć infrastruktury umożliwiającej powszechny dostęp do nowych technologii w telekomunikacji.
- 7) Rada Europejska na spotkaniu w Lizbonie 23 i 24 marca 2000 r., w konkluzjach Urzędu Przewodniczącego zawarła dwie decyzje dotyczące usług pocztowych, w których wymaga się od Komisji, Rady i Państw Członkowskich podjęcia działań zgodnych z ich odnośnymi kompetencjami. Działania, o podjęcie których zwrócono się to: po pierwsze, określenie do końca roku 2000 strategii usunięcia barier w usługach pocztowych i, po drugie, przyspieszenie liberalizacji w dziedzinie usług pocztowych, których celem jest osiągnięcie w pełni rozwiniętego rynku takich usług.
- 8) W Lizbonie Rada Europejska uznała również za istotne, by w ramach rynku wewnętrznego i gospodarki opartej na wiedzy, w pełni uwzględnić postanowienia Traktatu odnoszące się do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym i przedsiębiorstw, którym powierza się świadczenie takich usług.
- 9) Komisja dokonała dogłębnego przeglądu sektora pocztowego Wspólnoty łącznie z zamówieniem badań na temat gospodarczego, społecznego i technologicznego rozwoju w tym sektorze oraz szeroko konsultowała się z zainteresowanymi stronami.
- 10) Pocztowy sektor Wspólnoty wymaga współczesnych ram regulujących, których celem, w szczególności, jest wzmocnienie rynku wewnętrznego usług pocztowych. Zwiększona konkurencyjność winna umożliwić sektorowi pocztowemu integrację z alternatywnymi metodami komunikacji i pozwolić na podniesienie jakości usług oferowanych coraz bardziej wymagającym odbiorcom.
- 11) Podstawowy cel w postaci ochrony trwałego świadczenia powszechnej usługi pocztowej, spełniającej standardy jakości określone przez Państwa Członkowskie na podstawie art. 3 dyrektywy 97/67/WE na spójnej zasadzie obowiązującej na całym obszarze Wspólnoty, może być osiągnięty, jeśli w tej dziedzinie utrzyma się możliwość wyboru usług, jak również wysoką wydajność gwarantowaną przez wystarczający stopień swobody świadczenia usług.

⁷ Dz.U. C 104 z 14.04.1999, str. 134.

⁸ Dz.U. C 339 z 29.11.2000, str. 297.

- 12) Wzrost popytu w obrębie sektora pocztowego, zakładany w okresie, średnioterminowym, mógłby pomóc w wyrównaniu ewentualnej utraty udziału w rynku, jaką usługodawcy świadczący powszechne usługi pocztowe poniosą w rezultacie dalszego otwarcia rynku, zapewniając tym samym dodatkową ochronę powszechnych usług pocztowych.
- 13) Najważniejsze spośród czynników wywołujących zmianę w zatrudnieniu w sektorze pocztowym to rozwój technologiczny i presja rynku na zwiększenie wydajności; z pozostałych czynników, otwarcie rynku odgrywa mniej ważną rolę. Otwarcie rynku pomoże rozszerzyć ogólny rozmiar usług pocztowych, zaś wszelkie redukcje poziomu zatrudnienia wśród operatorów powszechnych usług pocztowych, wynikające z podjęcia kroków w kierunku takiego otwarcia (bądź w oczekiwaniu na ich podjęcie), będą kompensowane wzrostem zatrudnienia, który będzie miał miejsce wśród prywatnych operatorów i nowych uczestników rynku.
- 14) Należy sformułować na poziomie Wspólnoty harmonogram stopniowego i kontrolowanego otwarcia rynku listów na konkurencję, co zapewni wszystkim operatorom powszechnych usług pocztowych wystarczająco dużo czasu na zastosowanie dalszych środków modernizacji i restrukturyzacji wymaganych dla zapewnienia rentowności w długim okresie, w nowych warunkach rynkowych. Państwowym Członkowskim należy zapewnić również odpowiedni okres dla przystosowania ich systemów regulujących do bardziej otwartych warunków funkcjonowania. Jest zatem właściwe, aby stwarzać stopniowo podejście do dalszego otwarcia rynku, obejmujące etapy przejściowe stanowiące znaczne, aczkolwiek kontrolowane otwarcie rynku, po których nastąpi ich kontrola i na podstawie jej wyników wysunięta zostanie propozycja podtrzymująca rok 2009 jako datę pełnego urzeczywistnienia rynku wewnętrznego usług pocztowych, lub określająca właściwe, alternatywne kroki w tym kierunku.
- 15) Należy zapewnić, aby dalsze fazy otwarcia rynku były zarówno znaczące co do istoty, jak i możliwe do osiągnięcia w praktyce dla Państw Członkowskich, przy jednoczesnym zagwarantowaniu ciągłości powszechnych usług pocztowych.
- 16) Ogólne obniżki limitu wagi do 100 gram w roku 2003 i 50 gram w roku 2006, które mogą być zastrzeżone dla operatorów usług powszechnych, w połączeniu z pełnym otwarciem poczty wychodzącej za granicę na konkurencję, z ewentualnymi wyjątkami w rozmiarze niezbędnym do zapewnienia świadczenia usług powszechnych, stanowią stosunkowo proste i kontrolowane, nie mniej jednak istotne fazy.
- 17) We Wspólnocie przesyłki zwykłej korespondencji ważące od 50 do 350 gramów stanowią przeciętnie 16 % ogólnych przychodów operatorów powszechnych usług pocztowych, z czego 9 % odnosi się do przesyłek zwykłej korespondencji ważących od 100 do 350 gramów. Przesyłki wychodzące za granicę o wadze poniżej 50-gramowego limitu wagi stanowią przeciętnie około dalszych 3% ogólnych przychodów operatorów powszechnych usług pocztowych.
- 18) Ograniczenia cen za usługi mogące być przedmiotem zastrzeżenia, w wysokości odpowiednio trzykrotnej w roku 2003 i dwóch i półkrotnej w roku 2006 wielokrotności taryfy publicznej od przesyłki ekspresowej w pierwszym przedziale wagowym, są

właściwe, tam gdzie ma to zastosowanie, w połączeniu z limitami wagowymi 100 i 50 gram.

- 19) Poczta bezpośrednia („direct mail”) stanowi w większości Państw Członkowskich dynamiczny i rosnący rynek z perspektywami znacznego wzrostu, a w pozostałych Państwach Członkowskich występuje wyraźny potencjał rozwojowy. „Direct mail” jest już w znacznym stopniu otwarta na konkurencję w sześciu Państwach Członkowskich. Poprawa elastyczności usługi i ustalanie cen będące rezultatem konkurencji wzmocnią pozycję rynkową „direct mail” wobec alternatywnych środków komunikacji, co z kolei prawdopodobnie doprowadzi do pojawienia się nowych produktów pocztowych, stanowiąc dodatkową korzyść i wzmocnienie pozycji sektora pocztowego jako całości. Jednakże, w rozmiarze koniecznym do zapewnienia świadczenia powszechnych usług pocztowych, należy przyjąć, że „direct mail” będzie nadal zastrzeżona do wymienionych wyżej limitów wagowych i cenowych.
- 20) Poczta wychodząca za granicę stanowi przeciętnie 3% ogólnych przychodów pocztowych. Otwarcie tej części rynku we wszystkich Państwach Członkowskich, z wyjątkami, których wymaga świadczenie ogólnych usług pocztowych, pozwoli różnym pocztowym operatorom zbierać, sortować i przewozić całą pocztę wychodzącą za granicę.
- 21) Otwarcie przychodzącej z zagranicy poczty na konkurencję pozwoli na ominięcie 100-gramowych w 2003 r. i 50-gramowych w 2006 r. limitów wagowych poprzez przemieszczenie wysyłania wewnętrznych przesyłek masowych, czego rezultaty byłyby nieprzewidywalne. Określanie pochodzenia przesyłek może w praktyce stworzyć dodatkowe trudności. 100-gramowe i 50-gramowe limity wagowe na przesyłki korespondencji zwykłej przychodzącej z zagranicy i „direct mail”, podobnie jak w przypadku zwykłej korespondencji wewnętrznej są praktyczne, ponieważ zarówno nie stanowią one w ten sposób ryzyka ominięcia, jak też sztucznego podniesienia wagi pojedynczych przesyłek.
- 22) Wyznaczenie obecnie harmonogramu, z zamiarem podjęcia dalszych kroków do pełnego zakończenia transformacji wewnętrznego rynku na usługi pocztowe, jest ważne zarówno dla długoterminowej rentowności powszechnych usług pocztowych jak i dalszego rozwoju nowoczesnej i wydajnej poczty.
- 23) Należy w dalszym ciągu umożliwiać Państwom Członkowskim możliwość zastrzeżenia niektórych usług pocztowych dla operatora/ów powszechnych usług pocztowych. Takie rozwiązania umożliwią operatorom powszechnych usług pocztowych zakończenie procesu przystosowywania ich działalności oraz zasobów ludzkich do warunków zwiększonej konkurencji bez naruszania ich równowagi finansowej i tym samym bez zagrożenia dla bezpieczeństwa powszechnych usług pocztowych.
- 24) Należy zarówno zdefiniować nowe limity wagowe i cenowe oraz typy usług, do których mogą one mieć zastosowanie, jak i zapewnić możliwość przeprowadzenia kontroli oraz wydania w świetle rezultatów kontroli decyzji, o ile to możliwe, podtrzymującej 2009 r. jako datę pełnego urzeczywistnienia rynku wewnętrznego usług pocztowych, lub wskazującej właściwe alternatywne kroki w tym kierunku.

- 25) Środki przyjęte przez Państwo Członkowskie, włączając ustanowienie funduszu kompensacyjnego, lub wprowadzenie zmian w jego funkcjonowaniu, lub stosowaniu, lub dokonywaniu wypłat z niego, mogą przewidywać udzielenie pomocy ze strony Państwa Członkowskiego, lub z użyciem zasobów Państwa w jakiegokolwiek formie w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu, który wymaga uprzedniego powiadomienia Komisji, zgodnie z art. 88 ust. 3 Traktatu.
- 26) Koncepcja licencjonowania konkurentów w obszarze powszechnych usług pocztowych może być połączona z wprowadzeniem wymogów zobowiązujących takich licencjobiorców do wniesienia wkładu w świadczenie powszechnych usług pocztowych.
- 27) Dyrektywa 97/67/WE stanowi, że Państwa Członkowskie winny wyznaczyć jeden lub więcej krajowych organów regulujących działalność sektora pocztowego, które są prawnie wyodrębnione i funkcjonalnie niezależne od operatorów pocztowych. W świetle dynamiki europejskich rynków pocztowych należy uznać i wzmocnić istotną rolę krajowych organów regulujących, zwłaszcza zadania zapewnienia, iż przestrzegane są przepisy dotyczące zastrzeżonych usług, za wyjątkiem Państw Członkowskich, w których nie dokonano takiego zastrzeżenia. Art. 9 dyrektywy 97/67/WE pozwala Państwu Członkowskiemu wyjść poza cele niniejszej dyrektywy.
- 28) Krajowe organy regulujące mogą połączyć wprowadzenie licencji z wymogami, które zapewnią, iż konsumenci usług świadczonych przez licencjobiorców będą mieli do dyspozycji przejrzyste, proste i niedrogie procedury składania skarg, niezależnie od tego czy dotyczą one usług świadczonych przez operatora/ów powszechnych usług pocztowych, lub usług świadczonych przez upoważnionych operatorów, włączając posiadaczy indywidualnych licencji. Może okazać się stosowne, aby takie procedury były do dyspozycji użytkowników wszystkich usług pocztowych, powszechnych i innych. Takie procedury powinny zawierać procedury służące do określenia odpowiedzialności w przypadku utraty lub uszkodzenia przesyłek pocztowych.
- 29) Operatorzy powszechnych usług pocztowych zazwyczaj oferują usługi, na przykład dla przedsiębiorstw, firm zbierających pocztę dla innych klientów oraz dla wysyłających przesyłki masowe, pozwalając im korzystać z usług z różnych miejsc i na różnych warunkach w porównaniu ze standardowymi usługami listowymi. Tak czyniąc operatorzy powszechnych usług pocztowych powinni stosować się do zasad przejrzystości i niedyskryminacji podmiotów, zarówno między różnymi osobami trzecimi, jak i między osobami trzecimi a operatorami powszechnych usług pocztowych świadczącymi ekwiwalentne usługi. Takie usługi koniecznie powinny być również dostępne dla klientów prywatnych korzystających z poczty w podobnych okolicznościach, biorąc pod uwagę potrzebę równości w traktowaniu podmiotów w świadczeniu usług.
- 30) W celu informowania Parlamentu Europejskiego i Rady o rozwoju rynku wewnętrznego na usługi pocztowe, Komisja powinna regularnie przedkładać tym instytucjom sprawozdania dotyczące stosowania niniejszej dyrektywy.
- 31) Należy przesunąć na dzień 31 grudnia 2008 r. datę wygaśnięcia dyrektywy 97/67/WE. Data ta nie wpływa na procedury zezwoleń, ustanowione w Państwach Członkowskich na podstawie dyrektywy 97/67/WE.

- 32) Do dyrektywy 97/67/WE należy związku z tym wprowadzić stosowne zmiany.
- 33) Niniejsza dyrektywa nie narusza stosowania zawartych w Traktacie reguł konkurencji i swobody świadczenia usług, jak wyjaśnia się szczegółowo w obwieszczeniu Komisji w sprawie stosowania reguł konkurencji w sektorze pocztowym i oceny niektórych środków państwowych odnoszących się do usług pocztowych⁹,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

W dyrektywie 97/67/WE wprowadza się następujące zmiany:

1. Art. 7 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 7

1. W zakresie koniecznym do zapewnienia utrzymania usług powszechnych, Państwa Członkowskie mogą w dalszym ciągu zastrzegać usługi dla operatora/ów świadczącego/świadczących usługi powszechne. Usługi te są ograniczone do przyjmowania, sortowania, przemieszczania i doręczania przesyłek korespondencji krajowej i korespondencji przychodzącej z zagranicy, zarówno za pomocą usługi przyspieszonego doręczenia, jak i zwykłej, w ramach obu następujących limitów wagowych i cenowych. Limit wagowy wynosi 100 gram od dnia 1 stycznia 2003 r. i 50 gram od dnia 1 stycznia 2006 r. Te limity wagowe nie mają zastosowania od dnia 1 stycznia 2003 r. jeśli cena jest wyższa lub równa trzykrotnej wartości taryfy publicznej na przesyłkę korespondencji w pierwszym przedziale wagowym kategorii ekspresowej i, od dnia 1 stycznia 2006 r., jeśli cena jest wyższa lub równa dwuipółkrotnej wysokości tej taryfy.

W przypadku bezpłatnej usługi pocztowej dla osób niewidomych i niedowidzących, dopuszcza się wyjątki od limitów wagowych i cenowych.

W zakresie koniecznym do zapewnienia świadczenia powszechnych usług pocztowych, usługa „direct mail” może w dalszym ciągu być zastrzeżona w ramach tych samych limitów wagowych i cenowych.

W zakresie koniecznym do zapewnienia świadczenia powszechnych usług pocztowych, na przykład gdy niektóre sektory działalności pocztowej są już zliberalizowane lub z uwagi na szczególne cechy usług pocztowych w Państwie Członkowskim, poczta wychodząca za granicę może być w dalszym ciągu zastrzeżona w obrębie tych samych limitów wagowych i cenowych.

2. Wymiana dokumentów nie może być przedmiotem zastrzeżenia.

3. Komisja zakończy perspektywiczne badania, w stosunku do każdego Państwa Członkowskiego, szacujące wpływ jaki na powszechne usługi pocztowe wywrze pełne

⁹ Dz.U. C 39 z 6.02.1998, str. 2.

urzeczywistnienie pocztowego rynku wewnętrznego w 2009 r. W oparciu o wnioski wynikające z badań, Komisja przedłoży Parlamentowi Europejskiemu i Radzie do dnia 31 grudnia 2006 r. sprawozdanie wraz z propozycją potwierdzającą datę 2009 r. jako termin pełnego urzeczywistnienia pocztowego rynku wewnętrznego lub określającą inne kroki w świetle wniosków wynikających z badań.”;

2. W art. 12 wprowadza się następujące tiret:

- „- za każdym razem, kiedy operatorzy świadczący powszechne usługi pocztowe stosują taryfy specjalne, na przykład na usługi dla firm, osób wysyłających przesyłki masowe lub firm zbierających pocztę od innych klientów, powinni stosować zasady przejrzystości i równości w traktowaniu podmiotów w odniesieniu zarówno do taryf jak i do związanych z nimi warunków. W taryfach uwzględnia się koszty nieponiesione, w porównaniu do ceny zwykłej usługi pokrywającej pełen zakres oferowanych świadczeń, jak przyjmowanie, sortowanie, przemieszczanie i doręczanie pojedynczych przesyłek pocztowych i łącznie z towarzyszącymi im warunkami, stosuje się je jednakowo zarówno między różnymi osobami trzecimi, jak i między nimi a operatorami świadczącymi usługi powszechne świadczącymi usługi o charakterze równoważnym. Wszelkie takie taryfy będą dostępne również klientom prywatnym, którzy korzystają z usług na podobnych warunkach,
- wzajemne subsydiowanie usług powszechnych poza sektorem zastrzeżonym z przychodów z usług w tym sektorze jest zabronione, za wyjątkiem gdy ma to miejsce w rozmiarze, co do którego wykazano że jest to całkowicie niezbędne do wywiązania się ze szczególnych zobowiązań powszechnych usług nałożonych w obszarach konkurencji. Z wyjątkiem Państw Członkowskich, gdzie nie ma zastrzeżonych usług, krajowe organy regulujące przyjmą w tym celu środki, o których powiadomią Komisję.”;

3. W art. 19 akapity pierwszy i drugi zastępuje się następującymi akapitami:

„Państwa członkowskie zapewnią, że zostaną opracowane przejrzyste, proste i niekosztowne procedury rozpatrywania reklamacji użytkowników, szczególnie w przypadkach dotyczących zaginięcia, ubytku zawartości, uszkodzenia lub braku zgodności z normami jakości usług (włączając procedury określające odpowiedzialność w sprawach, w których występuje więcej niż jeden operator).

Państwa Członkowskie mogą postanowić, że zasada ta jest również stosowana do osób korzystających z usług, które pozostają:

- poza zakresem powszechnych usług pocztowych zgodnie z art. 3, i
- w zakresie powszechnych usług pocztowych zgodnie z art. 3, ale które nie są świadczone przez operatora świadczącego usługi powszechne.

Państwa członkowskie podejmą działania w celu zapewnienia, że procedury, o których mowa w pierwszym akapicie, umożliwią rozstrzygnięcie sporów w sposób sprawiedliwy i szybki wraz z ustanowieniem tam, gdzie uznano to za właściwe, systemu zwrotu kosztów i/lub rekompensaty.”;

4. W art. 22 akapit trzeci otrzymuje brzmienie:

„Krajowe organy regulacyjne mają jako szczególne zadanie zapewnić przestrzeganie zobowiązań wynikających z niniejszej dyrektywy i, gdzie stosowne, ustanawiają instrumenty kontroli i szczególne procedury, aby zapewnić, że usługi zastrzeżone są respektowane. Może być również na nie nałożony obowiązek zapewnienia przestrzegania reguł konkurencji w sektorze pocztowym.”

5. Art. 23 otrzymuje brzmienie:

„*Artykuł 23*

Nie naruszając art. 7, co dwa lata, a pierwszy raz nie później niż 31 grudnia 2004 r., Komisja przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie w sprawie stosowania niniejszej dyrektywy, łącznie z odpowiednimi informacjami o rozwoju sektora, dotyczącymi szczególnie aspektów ekonomicznych, społecznych, technicznych oraz związanych z zatrudnieniem i jakością usług. Do sprawozdania, w stosownych przypadkach, są dołączane wnioski dla Parlamentu Europejskiego i Rady.”;

6. Art. 27 otrzymuje brzmienie:

„*Artykuł 27*

Przepisy niniejszej dyrektywy, z wyjątkiem art. 26, wygasają z dniem 31 grudnia 2008 r., chyba że zdecyduje się inaczej zgodnie z art. 7 ust. 3. Data ta nie wpływa na procedury zezwoleń określone w art. 9.”

Artykuł 2

1. Państwa Członkowskie wprowadzą w życie najpóźniej do dnia 31 grudnia 2002 r. przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy i niezwłocznie powiadomią o tym Komisję.

Wspomniane środki powinny zawierać odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie to powinno towarzyszyć ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez Państwa Członkowskie.

2. Państwa Członkowskie przekażą Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinach objętych niniejszą dyrektywą.

Artykuł 3

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie z dniem jej opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*.

Artykuł 4

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w Luksemburgu, dnia 10 czerwca 2002 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

P. COX

Przewodniczący

W imieniu Rady

J. PIQUÉ I CAMPS

Przewodniczący